

پاسخنامه تشریحی

گزینه‌ی «۴» مفهومی عینی (توصیف شب) دارد اما بقیه‌ی گزینه‌ها ذهنی (عشق، حکمت و عرفان) هستند. **۱ ۲ ۳ ۴ ۱**

توجه به روابط معنایی (ترادف «جوز» به جای «گردو»): قلمرو زبانی / انسان باید به فکر نسل‌های آینده هم باشد. / قلمرو فکری / حکایت در زمره ادبیات تعلیمی است: قلمرو فکری **۱ ۲ ۳ ۴ ۲**

در متن، کاربرد دستور تاریخی وجود دارد: ۱- استفاده از «را» در معنی «به»: پارسایی را: به پارسایی ۲- تقدیم فعل بر سایر اجزای جمله: گفت پارسایی را / چه گویی در حق فلان عابد **۱ ۲ ۳ ۴ ۳**

ابیات گزینه‌های «۱»، «۳»، و «۴» وزن آهنگ کوبنده و ضربی دارند و با لحن حماسی خوانده می‌شوند، اما بیت گزینه «۲»، وزن و آهنگ نرم و حال و هوای پند و اندرز و تعلیم دارد. **۱ ۲ ۳ ۴ ۴**

بررسی سایر گزینه‌ها: **۱ ۲ ۳ ۴ ۵**

گزینه «۱»: صامت «ج»، «ن»

گزینه «۳»: صامت «ش»، «س»

گزینه «۴»: صامت «س»، «د»

در این گزینه مفهومی مقابل «صبر»، ذکر شده است حال آنکه سایر گزینه‌ها بر «صبر» تأکید دارند. **۱ ۲ ۳ ۴ ۶**

گزینه ۱ و ۴ هم وزن هستند و وزنی شاد و طرب‌انگیز دارند. **۱ ۲ ۳ ۴ ۷**

گزینه ۳ نیز وزنی ضربی و شاد دارد.

گزینه ۲ نیز در اصل جزء اوزان ضربی و شاد است ولی از گزینه‌های دیگر کم‌تر است.

«چشم بستن» و «گشای چشم» می‌توانند کنایه باشند. **۱ ۲ ۳ ۴ ۸**

تشبیه جهان به خواب

تناسب خواب و چشم

تکرار چشم، این، خواب

واج آرایی حرف «خ»، البته واج آرایی ضعیف است.

مفهوم گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴ با بیت سؤال تناسب دارد و همگی بر این موضوع تأکید دارند که انسان عاقبت سرانجام گفتار و کردار خود را می‌بیند. **۱ ۲ ۳ ۴ ۹**

مفهوم گزینه ۲: عصیانیت، دین و تقوی و انسانیت را از بین می‌برد.

در گزینه ۳ هم توصیه به «روی می‌پوشیدن» و هم وصف زیبایی معشوق آمده است. **۱ ۲ ۳ ۴ ۱۰**

فضای حاکم بر بیت دوم فضای غم و اندوه است، درحالی‌که در سه بیت دیگر مفهوم شادی نمایان است. **۱ ۲ ۳ ۴ ۱۱**

شاعر با تکرار صامت «س» و واژه «سَخا» (= سخی) از آرایه‌های واج آرای و واژه آرای بهره جسته است. **۱ ۲ ۳ ۴ ۱۲**

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واج آرایی صامت «ر»، و فاقد تکرار (کنار به دو معنای آغوش و جدا به کار رفته است)

گزینه «۳»: فاقد واج آرای و تکرار (صوت در دو معنای چهره و ظاهر و صورت و شکل (به صورت در مصراع اول = به شکل، به شیوه) به کار رفته است)

گزینه «۴»: واج آرایی صامت «س» و فاقد تکرار (بستان و پستان از لحاظ آوایی متفاوت‌اند)

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۳ ضمیر «ت»، نقش مضاف الیه دارد. (راه می‌زند: راه تو را می‌زند)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سرفراختن سرو: تشخیص: تکرار واج «س»: نغمه حروف

گزینه «۲»: کاربرد «ب» بر سرفعل ماضی

گزینه «۴»: نشستن و برخاستن = تضاد / تکرار «برخاست»

۱۴) در گزینه «۱» شاعر از وزنی ضربی، کوتاه و کوبنده استفاده کرده است برای بیان مفهومی غم‌انگیز. (که این مفهوم بیشتر برای مفاهیم حماسی پر کاربرد است).

۱۵) در گزینه «۳» از گذشت دوران رنج و محنت و امیدواری و رسیدن به فتح و گشایش سخن گفته است.

ولی گزینه‌های «۱» و «۲» و «۴»، به یأس و ناامیدی و انتظار بیهوده و بی‌توجهی معشوق اشاره دارد.

۱۶) در بیت دوم فقط یک فعل به قرینه معنایی حذف شده است. (چه چاره کنم)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ابیات، بخش‌هایی از یکی از غزل‌های حافظ، شاعر قرن هشتم هجری، است.

گزینه «۳»: مفهوم کلی هر دو بیت گله و شکایت از فراق و جدایی یار است.

گزینه «۴»: تضاد: وصال و فراق / کنایه: در گرداب افتادن: کنایه از دچار گرفتاری شدن / تشبیه: آشیان فراق، مرغ دل، بحر غم، زورق صبر

۱۷) بیت دارای چهار جمله است. ای مرغ سحر (۱) / عشق ز پروانه بیاموز (۲) / کان سوخته را جان شد (۳) / آواز نیامد (۴)

سایر گزینه‌ها به مفاهیم اشاره کرده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «راه» فک اضافه است و «شد» فعل غیراسنادی است. (جای آن سوخته رفت).

گزینه «۲»: مرغ سحر نماد عاشق خام و بی‌خبر از عشق است به دلیل این که عاشق نباید راز عشق را فاش کند.

گزینه «۳»: دو بیت به پاک‌بازی و بی‌ادعایی عاشق حقیقی و صبر بر خاموشی تأکید دارد.

۱۸) گلستان استعاره است از قلب: در این گزینه واژه آرایی به کار نرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کنایه: دست شستن: کنایه از بی‌توجه شدن / تضاد: شستن و نشستن

گزینه «۳»: تلمیح: بیت به آیه امانت اشاره دارد «انا عرضنا ...» / واج آرایی: تکرار صامت «ب»

گزینه «۴»: تشبیه: سیل اشک / اغراق: ابر از آه ما آشکار شده است (یا دریا از اشک ما به وجود آمده است).

۱۹) در وصف یکی از پادشاهان سروده شده است.

سایر ابیات در بیان شدت جنگ بوده و لحن آنها حماسی است.

۲۰) ابیات ۱، ۲ و ۳ و صورت سوال همگی در توصیف زیبایی و رفتار معشوق هستند، اما در گزینه ۴ شاعر اشاره به خود و دیوانگی‌های خویش دارد.

یک توضیح: از نظری دیگر نیز می‌توان پاسخ را گزینه ۳ دانست؛ زیرا ابیات ۱، ۲ و ۴ در توصیف لطافت و جنبه‌های مثبت و مورد پسند یار است؛ اما در گزینه ۳ یار به پروانه‌ای تشبیه شده که نماد و رفت (شکایت از بی‌وفایی یار).